

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
Факультет історії та філософії
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Майя НІКОЛАЄВА

_____ 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ УКРАЇНИ**

Рівень вищої освіти *Перший бакалаврський)*

Галузь знань *03 Гуманітарні науки*

Спеціальність *033 Філософія*

Освітньо-професійна програма *033 Філософія*

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія філософії України». Одеса : ОНУ, 2024. 23 с.

Розробник: Старовойтова І.І., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол № 1 від 29.08 2024 р.

Завідувач кафедри _____ (Інна ГОЛУБОВИЧ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено з гарантом ОПІ/ОНП

033 Філософія _____ (Ірина СТАРОВОЙТОВА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від 30.08 2024 р.

Голова НМК _____ (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

Протокол № ____ від ____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (прізвище та ініціали)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

Протокол № ____ від ____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (прізвище та ініціали)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>033 Філософія</u> <u>Рівень вищої освіти:</u> <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	3-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		36 год.	10 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		24 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Не передбачено</i>	<i>Не передбачено</i>
		<i>Самостійна робота</i>	
		90 год.	110 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>іспит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Історія філософії України» – Виховати у здобувачів почуття патріотизму, гідності та шани до своєї національної думки, відтворити в них спрагу знання свого, національного ідеалу філософії, її глибоко духовного змісту та причетності до корінь національного духу.

Завдання дисципліни:

Завдання - Створити та поглибити інтерес до світоглядних питань, пов'язаних з національним світобаченням та самоідентичністю студентів, які розроблялись віками у національній філософії.

- Створити умови до причетності, зачепленості свідомості здобувачів питаннями та процесами, які відбуваються у незалежній державі Україна та показати їх глибинні корні в минулому - в сфері, де відтворювався національний менталітет і підходи рішення світоглядних питань.

- Створити у здобувачів бажання рівнятися на таких велетнів національного духу як Г.С.Сковорода, Т.Г. Шевченко, П.Д.Юркевич, І.Я.Франко та інші.

- Показати актуальність та сьогоденність багатьох підходів, які є у творах класиків української філософії.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що передбачає застосування філософських теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних (ЗК):

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

б) фахових компетентностей (ФК):

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 4. Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій.

ФК 10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

ФК 12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

ПРН 9. Мати навички написання філософських текстів.

ПРН 14. Уникати симуляцій, плагиату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- головні риси кожного етапу становлення і розвитку філософії України;
- найбільш поширені філософські ідеї і течії в історії філософії України;
- видатних представників філософії України, суть їх творчого доробку;
- загальний стан сучасних творчих пошуків в українській філософії.

вміти: - критично ставитися до негативних світоглядних стереотипів в галузі досліджень з історії філософії України;

- орієнтуватися в зміні найважливіших парадигм мислення на головних етапах поступу української історії;

- застосовувати методологію вивчення історії філософії України в дослідженнях суспільних і духовних процесів, що відбувалися в інших галузях духовного виробництва;

- ставитись до подальшого розвитку філософії з позиції гуманізму і плюралізму;

- краще розуміти сучасний етап духовного розвитку в Українській державі.

1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Філософія як елемент духовної культури княжої доби (XI-XV ст.)

Тема 1. Діалектика загальнолюдського та національного у розвитку філософської культури. Загальнолюдське та особливе у духовній культурі у цілому та філософській зокрема. Національне як елемент філософської культури України. Біографістика як напрям дослідження в історії філософії України

Тема 2. Філософські пошуки Київської Русі.

Роль християнства у становленні філософської думки Київської Русі.

Особливості розвитку філософської культури доби Київської Русі. «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона Київського. «Слово о полку Ігоревім»: історіософська проблематика. «Моління Данила Заточеника»: філософська проблематика твору.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II Ідеї гуманізму та реформації в українській культурі.

Острозький центр, братські школи. Філософія українського бароко. Києво-Могилянська академія як перший в Україні центр професійної філософії.

Тема 3. Взаємодія ренесансних та неренесансних ідей в Україні XV- XVI століть.

Головні риси ренесансного світосприйняття та його філософський зміст. Філософський аспект реформаційних ідей. Головні особливості філософських ідей бароко як культурної теорії. Філософія Івана Вишенського та Кирила Транквіліона Ставровецького. Філософське осмислення держави у С. Оріховського.

Тема 4. Розвиток ідей Просвітництва в українській філософській культурі.

Сутність Просвітництва як явища в філософській культурі. Києво-Могилянська академія та її роль у розвитку філософських ідей в Україні. Філософські ідеї Теофана Прокоповича.

Тема 5. Філософія Григорія Сковороди.

Феномен і значення постаті Г.С. Сковороди в українській культурі. Життя як спосіб філософування. Вчення Сковороди про дві натури і три світи. Критика схоластики у Сковороди. Проблема людини і «філософія серця» у Сковороди. Концепція «сродної праці» Г. Сковороди.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III Український романтизм.

Київська релігійна філософія. Кирило-Мефодіївське товариство.

Тема 6. Український романтизм.

Філософський зміст романтизму. М. Гоголь та його місце в філософській культурі України. Кирило-Мефодіївське братство. Філософські погляди його сучасників (М. Костомаров, П. Куліш).

Філософські та історіософські погляди Т. Г. Шевченка. Памфіл Юркевич та його «філософія серця».

Тема 7. Німецький ідеалізм і філософська думка в Україні.

Кантіанство в українській філософській культурі. - Петро Лодій. Впливи ідей Й. Г. Фіхте. - Йоган Баптист Шац. Шеллінгіанство в українській духовній культурі. - Дмитро Веланський. Гегельянські впливи в українській філософії. - Сильвестр Гогоцький.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Філософія в Україні кінця XIX-XXI ст.

Тема 8. Філософські проблеми в творчості діячів української культури другої половини XIX - XX століть.

Філософські проблеми мови в творчості Олександра Потебні. - Соціальна філософія Михайла Драгоманова. Феномен «національної ідеї» в осмисленні Т. Зінківського. - Історіософія М. Міхновського. - Філософія національної ідеї І. Я. Франка. - Філософський зміст творчості Л. Українки. - Ноосферна концепція В. Вернадського.

Тема 9. Розвиток духовної культури України у XX сторіччі. Специфіка філософських пошуків в сучасній українській культурі.

Етична концепція В. Винниченка. - Історіософія М. Хвильового.

Культуроцентризм В. С. Горського. - О. Забужко і процес «деміфологізації» в сучасній філософській культурі України. - Переосмислення місця і значення української культури в філософських роботах М. Поповича.

Тема 10. Філософська думка представників української діаспори (20 - 80-ті роки).

Філософія української національної ідеї за межами України. - «Націоналізм» Д. Донцова. - Історіософська концепція В. Липинського. - Філософські ідеї в творчості І. Лисяка-Рудницького. - Осмислення українського національного характеру у О. Кульчицького і М. Шлемкевича. - Д. Чижевський як систематизатор історико-філософської спадщини України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п/с	л	інд	ср		л	п/с	л	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Філософія як елемент духовної культури княжої доби (XI-XV ст.)												
Тема 1. Діалектика загальнолюдського та національного у розвитку філософської культури. Біографістика як напрям дослідження в історії філософії України	15	2	2			11	15	1				14
Тема 2. Філософські пошуки Київської Русі.	15	4	4			7	15	1				14
Усього годин 1М.	30	6	6			18	30	2				28
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Ідеї гуманізму та реформації в українській культурі. КМА як перший в Україні центр професійної філософії.												
Тема 3. Взаємодія ренесансних та неренесансних ідей в Україні XV- XVI століть.	15	4	2			9	11	1				10
Тема 4. Розвиток ідей Просвітництва в українській філософській культурі.	15	3	2			10	10					10
Тема 5. Філософія Григорія Сковороди.	10	3	2			5	9	1				8
Усього годин 2М.	40	10	6			24	30	2				28
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Український романтизм. Київська релігійна філософія. Кирило-Мефодіївське товариство.												
Тема 6. Український романтизм.	8	2	1	-		5	6	1	-	-	-	5
Тема 7. Філософські та історіософські погляди Т. Г. Шевченка. Памфіл Юркевич та його «філософія серця».	8	2	2			4	6					6
Тема 8. Німецький ідеалізм і філософська думка в Україні.	8	2	1			5	6	1				5
Тема 9. Філософські проблеми в творчості діячів української культури другої половини XIX - XX століть.	8	2	1			5	6	1				5

Тема 10. Філософські ідеї в творчості діячів української культури кінця XIX - початку XX ст.	8	2	1			5	6					6
Усього годин 3М.	40	10	6			24	30	3				27
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Філософія в Україні кінця XX-XXI ст.												
Тема 11. Розвиток духовної культури України у XX ст..	8	2	1			5	6	1				5
Тема 12. Переосмислення місця і значення української культури в філософських роботах М. Поповича.	8	2	1			5	6					6
Тема 13. Філософська думка представників української діаспори (20 - 80-ті роки).	8	2	2			4	6					6
Тема 14. Розвиток філософії України за часів незалежності.	16	4	2			10	12	2				10
Усього 4М.	40	10	6			24	30	3				27
Усього годин	150	36	24			90	120	10				110

* – за наявності

5. Теми семінарських занять (на заочній формі не передбачено)

№ з/п	Назва теми	Кільк.год. (д.ф.навч.)
Змістовий модуль I. Філософія як елемент духовної культури княжої доби (XI-XV ст.)		
1.	Тема 1. Діалектика загальнолюдського та національного у розвитку філософської культури. 1 Предмет, метод і значення історії української філософії. 2. Філософська культура доби Київської Русі. 3. Біографістика як напрям дослідження в історії філософії України [1]; [2]; [3], [4].	2
2.	Тема 2. Філософські пошуки Київської Русі. 1. Особливості розвитку філософської культури доби Київської Русі. 2. Гносеологічна проблематика в філософських пам'ятках Київської Русі. 3. Розуміння людини та її сутність в культурі Київської Русі. 4. «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона Київського. [1]; [2]; [3], [4].	4
Змістовий модуль II. Ідеї гуманізму та реформації в українській культурі. Філософія українського бароко. КМА як перший в Україні центр професійної філософії.		
3.	Тема 3. Взаємодія ренесансних та неренесансних ідей в Україні XV-XVI століть. 1. Головні риси ренесансного світосприйняття та його філософський зміст. 2. Філософський аспект реформаційних ідей (український контекст). 3. Філософія Івана Вишенського. 4. Філософські погляди Кирила-Транквіліона Ставровецького. [1]; [2]; [3], [4].	2
4.	Тема 4. Розвиток ідей Просвітництва в українській філософській	2

	культури. 5. 1 Сутність Просвітництва як явища в філософській культурі. Києво-Могилянська академія та її роль у розвитку філософських ідей в Україні. Філософські ідеї Теофана Прокоповича. [1]; [2]; [3], [4].	
5.	Тема 5. Філософія Григорія Сковороди. 1. Специфіка філософського методу Григорія Сковороди. 2. Вчення про дві натури і три світи у Григорія Сковороди. 3. «Філософія серця» Григорія Сковороди [1]; [2]; [3], [4].	2
Змістовий модуль III. Український романтизм. Київська релігійна філософія. Кирило-Мефодіївське товариство.		
6.	Тема 6 Український романтизм. 1 Відлуння ідей романтизму в українській культурі і становлення проблеми «людина - нація». 2. Феномен творчості М. Гоголя в контексті романтичного світогляду. «Два періоди» в духовній біографії М. Гоголя. 3. Містичний реалізм і проблема зла у М. Гоголя [1]; [2]; [3], [4].	1
7.	Тема 7. Філософські та історіософські погляди Т. Г. Шевченка. Памфіл Юркевич та його «філософія серця». 1. Романтичні орієнтири представників Кирило-Мефодіївського братства. 2. Історіософія М. Костомарова. Ідея панславізму у Костомарова. 3. Антиурбанізм П. Куліша. 4. Феномен життя і творчості Т.Г. Шевченка. 5. «Філософія серця» в творчості П. Юркевича [1]; [2]; [3], [4].	2
8.	Тема 8. Німецький ідеалізм і філософська думка в Україні. 1. Критика агностицизму І. Канта в філософії П. Лодія. 2. Проблема пізнання у Йогана Баптиста Шада. 3. Шеллінгіанство в Україні. Д. Веланський. 4. Гегельянські впливи в Україні і творчість С. Гогоцького. [1]; [2]; [3], [4].	1
9.	Тема 9. Філософські проблеми в творчості діячів української культури другої половини XIX - XX століть. 1. Проблема походження мови в філософії О. Потебні. 2. Ідея поступу у М. Драгоманова. Соціальна доктрина Драгоманова і критика філософії національної ідеї. 3. Феномен «національної ідеї» Т. Зінківського. [1]; [2]; [3], [4].	1
10.	Тема 10. Філософські ідеї в творчості діячів української культури кінця XIX - початку XX ст.. 1. Ідея національного месіанізму в творчості І. Франка. 2. Неоромантизм Л. Українки. 3. Естетика Л. Українки. 4. В. Вернадський: філософські роздуми про життя, всесвіт, ноосферу. [1]; [2]; [3], [4].	1
Змістовий модуль IV. Філософія в Україні XX-XXI ст.		
11.	Тема 11. Розвиток духовної культури України у XX ст 1 Етика конкордизму В. Винниченка. 2. Народ і творча інтелігенція в соціально-філософських поглядах М.Хвильового. [1]; [2]; [3], [4].	1
12.	Тема 12 Переосмислення місця і значення української культури в філософських роботах М. Поповича. 1. М. Попович як дослідник української філософської культури. 2. Попович М.В. Нарис історії культури України Київ : АртЕк 8, 1998. 728 с. 3. Попович, Мирослав. Червоне століття. Київ : АртЕк, 2005. 888 с. [1]; [2]; [3], [4].	1
13.	Тема 13. Філософська думка представників української діаспори (20 - 80-ті	2

	роки). 1. Філософія національної ідеї Д. Донцова 2. Історіософія В. Липинського. 3. Філософські ідеї в творчості І. Лисяка-Рудницького. 4. Осмислення українського національного характеру у О. Кульчицького 5. Українська національна ідея у творчості М. Шлемкевича. 6. Загальносвітове і національне у розвитку філософських ідей у роботах Д. Чижевського.[1]; [2]; [3], [4].	
14.	Тема 14. Розвиток філософії України за часів незалежності. 1. Сучасна українська філософія і дослідницькі роботи В.Горського. 2.Г. Грабович, О. Забужко і процес деміфологізації в українській культурі[1]; [2]; [3], [4].	2
	Усього	24

[1] – складання тематичного словника

[2] – опрацювання додаткової й допоміжної літератури

[3] – опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)

[4] – таблиця з узагальнення інформації щодо розвитку філософії України.

6. Теми практичних занять (не передбачено)

7. Теми лабораторних занять (не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин	
		очна ф.н.	з.ф.н.
1.	Тема 1. Діалектика загальнолюдського та національного у розвитку філософської культури. Біографістика як напрям дослідження в історії філософії України. Філософія як духовна квінтесенція, сфера самопізнання культури українського народу. Історія української філософії та історія всесвітньої філософії. Історія дослідження розвитку філософської думки України. Концепція історії української філософії Д. Чижевського. Марксистська концепція історії української філософії. Методологічні засади концепції історії української філософії. Філософія і світогляд. Філософія в системі культури. [1]; [2]; [3], [4].	11	14
2.	Тема 2. Філософські пошуки доби княжої доби (XI-XV ст.) Соціально-економічні й духовні передумови становлення філософської думки в культурі Київської Русі. Філософія і міфологічна свідомість східних слов'ян. Уявлення давніх слов'ян про космос, хаос, простір, час. Людина в світогляді давніх слов'ян. Введення християнства — якісно новий етап розвитку культури українського народу. Філософія і християнський світогляд. Загальна характеристика джерел. Оригінальні пам'ятки філософської культури Київської Русі ("Слово про закон та благодать" Іларіона, "Повість врем'яних літ", "Повчання" Володимира Мономаха, "Послання" Климентя Смолятича, "Києво-Печерський Патерик", твори Кирила Туровського, "Слово о полку Ігоревім", "Моління Данила Заточеника" та ін.). Перекладні твори в культурі Київської Русі ("Ізборник" 1073 р., "Ізборник" 1076 р., "Шостиднев" Іоанна Екзарха Болгарського, "Фізіолог" тощо). Невербальні тексти як джерело реконструкції філософських ідей в культурі Київської Русі. [1]; [2]; [3], [4].	7	14
3.	Тема 3. Взаємодія ренесансних та неренесансних ідей в Україні XV- XVI століть. Соціально-культурні передумови розвитку філософської думки	9	10

	України з кінця XV ст. Передренесансні ідеї в філософській культурі України кінця XV ст. Ідеї неоплатонізму на Україні. "Ареопагітики" та ісихазм. Поширення логіко-філософських та науково-природничих знань ("Діалектика" Івана Дамаскіна, "Логіка Авісафа1", "Аристотелеві врата", "Космографія", "Шостикрил"). Специфіка формування ідей ренесансного гуманізму та ідеології, реформації на Україні ХУІ-поч. ХVІІ ст. Участь українців у гуманістичному русі в Центральній та Західній Європі (Юрій Котермак-Дрогобич, Павло Русин з Кросно, Станіслав Оріховський-Роксолан, Шимон Шимонович та ін.). Діяльність Острозького культурно-освітнього центру — новий етап у розвитку української духовної культури. Братські школи. Роль діячів Острозького центру та братських шкіл у поширенні гуманістичних та реформаційних ідей. Розуміння філософії діячами Острозького центру і братств (К. Сакович, К. Транквіліон-Ставровецький, М. Смотрицький, Х. Філалет, Л. Зизаній та ін.). Бог, людина, душа і тіло у поглядах діячів Острогу і братств. Полемісти. Філософські погляди І. Вишенського. [1]; [2]; [3], [4].		
4.	Тема 4. Розвиток ідей Просвітництва в українській філософській культурі.КМА. Культура українського бароко ХУП-ХУІІІ ст. Суспільні погляди козацької старшини (П. Конашевич-Сагайдачний, І. Мазепа). Конституція Пилипа Орлика. Заснування Києво-Могилянської Академії. Роль Києво-Могилянської Академії як центру освіти, науки, культури. Києво-Могилянська Академія як перший на Україні центр професійно-філософської думки. Філософські курси в Києво-Могилянській Академії, їх структура. Основні етапи еволюції Києво-Могилянської філософської школи. Представники цієї школи (Й. Кононович-Горбацький, І. Гізель, С. Яворський, Ф. Прокопович, М. Козачинський, С. Кулябка, Г. Кониський, Г. Щербацький). Філософія Києво-Могилянської Академії та міжконфесійна боротьба в Україні. Філософія і теологія. Філософія Києво-Могилянської Академії та західноєвропейська культура. [1]; [2]; [3], [4].	10	10
5.	Тема 5. Філософія Григорія Сковороди. Філософія Г. Сковороди і культура українського бароко. Г. Сковорода і філософські традиції Києво-Могилянської Академії. Філософія Г. Сковороди в контексті західноєвропейської культури кінця ХУІІ-ХУІІІ ст. Філософія і життєвий шлях Г. Сковороди. Вчення про дві натури. Концепція трьох світів. Великий світ, Малий світ, Світ символів. Філософсько-етичне вчення. Філософія серця. Концепція сродної праці. Пізнання та самопізнання. Вчення про щастя. Ідея переображення. Г. Сковорода як тип українського інтелегента. [1]; [2]; [3], [4].	5	8
6.	Тема 6. Український романтизм. Початок розробки філософії національної ідеї. Філософія української національної ідеї в контексті європейської культури ХІХ ст. Кирило-Мефодіївське товариство та його політична програма. "Книги буття українського народу"; особливості історіософської концепції. Історичний світогляд М. Костомарова. Спроба характерології українського народу. Романтичний світогляд П. Куліша. Філософія серця. Хутір і місто. Україна і Європа. Філософські ідеї кирило-мефодіївців в контексті традиції європейської культури Романтизму. [1]; [2]; [3], [4].	5	5
7.	Тема 7. Філософські та історіософські погляди Т. Г. Шевченка.	4	6

	Памфіл Юркевич та його «філософія серця». Історіософія Т. Г. Шевченка. Образ України. Деміфологізація минулого. Гуманістичні ідеали. Релігія у світобаченні Т. Г. Шевченка. Філософія П. Юркевича. Розуміння філософії. Дух і свідомість. Ідея як принцип філософії. Теорія пізнання. Добро як основа і мета філософії. Філософія серця. Критика п. Юркевичем "Антропологічного принципу філософії" М. Г Чернишевського та полеміка навколо неї в російській пресі. Історична доля вчення П. Юркевича. [1]; [2]; [3], [4].		
8.	Тема 8. Німецький ідеалізм і філософська думка в Україні. Гегельянство на Україні. О. Новицький і С. Гогоцький. Філософські погляди діячів Київської духовної академії (В. М. Карпов, І. М. Скворцов, П. С. Авсенєв, І. Борисов та ін.). Панпсихізм, спіритуалізм О. О. Козлова. Позитивізм В. В. Лесевича. Синехологічний спіритуалізм О. М. Гілярова. І. І. Челпанов — представник "академічного" неокантіанства. Психологізація філософії (М. Я. Грот, В. В. Зеньковський). Релігійна філософія (П. І. Ліницький, П. Кудрявцев, Д. Богдасhevський). Б. Кістяківський як представник філософії права неокантіанського напрямку. [1]; [2]; [3], [4].	5	5
9.	Тема 9. Філософські проблеми в творчості діячів української культури другої половини XIX - XX століть. Історіософія М. С. Грушевського. Соціально-філософські та етичні ідеї в творчості В. Винниченка. Конкордизм. Ідея колектократії. [1]; [2]; [3], [4].	5	5
10.	Тема 10. Філософія національної ідеї І. Я. Франка. - Філософський зміст творчості Л. Українки. - Ноосферна концепція В. Вернадського. Філософські та соціологічні ідеї в творчості І. Франка. І. Франко і марксизм. Етичні та естетичні ідеї. Етико-антропологічне тлумачення національної ідеї. Національна самореалізація як складова процесу "емансипації людської одиниці". Націотворча функція інтелігенції. Ідеал, віра і щирість як структурні компоненти особи національного героя. Філософсько-соціологічні ідеї в творчості В. І. Вернадського. Проблеми життя, всесвіту. Вчення про ноосферу. Філософські ідеї в творчості Лесі Українки. [1]; [2]; [3], [4].	5	6
11.	Тема 11. Розвиток духовної культури України у XX ст. Револуція в російській імперії 1917 р. Державне відродження України (1917-1920 рр.). Україна в роки Радянської влади. Розробка української національної ідеї на Радянській Україні в 20-ті рр. (М. Хвильовий, М. Скрипник). [1]; [2]; [3], [4].	5	5
12.	Тема 12. Переосмислення місця і значення української культури в філософських роботах М. Поповича. Опрацювання декількох робіт : «Микола Гоголь» (1989), «Україна і Європа: праві і ліві» (1996), «Раціональність і виміри людського буття» (1997), «Нарис історії культури України» (1998), «Універсальний словник-енциклопедія» (1999, головний редактор) «Червоне століття» (2005), «Бути людиною» (2011), «Філософія свободи» (2018) [1]; [2]; [3], [4].	5	6
13.	Тема 13. Філософська думка представників української діаспори (20 - 80-ті роки). Розвиток філософії української ідеї за межами Радянської України. Інтегральний націоналізм Д. Донцова; консерватизм В. Липинського; лібералізм І. Лисяка-Рудницького. Філософія в	4	6

	українській діаспорі. Дм. Чижевський, І. Мірчук, М. Шлемкевич, Є. Маланчук. Актуальні завдання розвитку філософії за умов національного відродження. [1]; [2]; [3], [4].		
14.	Тема 14. Розвиток філософії України за часів незалежності. Культуроцентризм В. С. Горського. Переосмислення місця і значення української культури в філософських роботах С.Кримського.О. Забужко і процес «деміфологізації» в сучасній філософській культурі України. [1]; [2]; [3], [4].	10	10
	Усього ЗМ2	22	46
	Усього	54	82

[1] – складання тематичного словника

[2] – опрацювання додаткової й допоміжної літератури

[3] – опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)

[4] – таблиця з узагальнення інформації щодо розвитку філософії України.

9. Методи навчання

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишаються:

- *Словесні* (лекції; пояснення, бесіди, дискусії)
- *Наочні* (мультимедійні презентації) за допомогою використання комп'ютерної техніки й комунікаційних платформ Zoom, Classroom, Moodle, Viber, Telegram.
- *Практичні* (опрацювання лекційного матеріалу та довідкової й додаткової літератури, складання конспекту з першоджерел і тематичного словника, оформлення таблиці з узагальненням інформації щодо розуміння категорій в історії філософії).

Передбачається проведення групових (а за потреби і індивідуальних) консультацій.

10.Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності.

- *Поточний* контроль – усне опитування на семінарському занятті;
- *Періодичний* контроль - оцінювання результатів самостійної роботи;
- *Підсумковий* контроль – іспит.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

здобувачів освіти на іспиті для очної форми навчання/заочної форми навчання (20 балів)

Оцінка	Кільк. балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно	15-20	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє філософською термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки.
Добре	10-14	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє філософською термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим

		здобувачем, коли на них вказує екзаменатор.
Задовільно	5-9	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує філософську термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань, виявленні причинно-наслідкових зв'язків. У відповідях мають місце суттєві помилки.
Незадовільно з можливістю повторного складання	2-4	Здобувач освіти не виконав завдання екзаменаційного білету, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння філософською термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань, виявляти причинно-наслідкові зв'язки. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-1	Не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, погребує постійної допомоги викладача.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
здобувачів освіти на семінарських заняттях для очної форми навчання
(семінарські заняття для заочної форми навчання не передбачено)**

Види робіт	Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії оцінювання
Опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)	Відмінно	2	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної відповіді; вільно використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінологію, проявляє творчий підхід, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, вчасно виконує завдання.
	Добре	1-1,5	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінологію; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, але допускає несуттєві неточності, вчасно виконує завдання.
	Задовільно	0,5-0,9	Здобувач самостійно застосовує алгоритм (методику) виконання завдання, відчуває труднощі у застосуванні теоретичних знань, філософської й наукової термінології, пошуку додаткової інформації, а допущені помилки, при підготовці, не дають можливості зробити правильні висновки; завдання виконує вчасно.
	Незадовільно	0,2-0,4	Здобувач планує та виконує частину завдання за допомогою

	з можливістю повторного складання		викладача, відсутні сформовані практичні уміння та навички, допускається грубих помилок у застосування філософської й наукової термінології; невчасно виконує завдання.
	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-0,1	Здобувач не правильно виконав завдання для самостійної роботи, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Складання конспекту з додаткової й допоміжної літератури	Відмінно	1	Здобувач самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно, логічно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи. Робота відзначається багатством слововживання, аргументованою, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю
	Добре	0,8-0,9	Здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи, вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати
	Задовільно	0,5-0,7	Робота здобувача загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразненні основні думки, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим, аргументованішим, більш уваги слід приділити оформленню списку літератури.
	Незадовільно з можливістю повторного складання	0,2-0,4	Створеному здобувачем тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи, побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики, аргументованість; список літератури слід переробити.
	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-0,1	Здобувач не якісно виконав опанування тексту, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Робота на семінарі (постановка проблеми,	Відмінно	2	Здобувач бере активну участь у роботі семінару, може аргументовано відповідати, оцінювати результати власної відповіді, ставити питання, робити висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології, проявляє творчий підхід, самостійно знаходить

Відповіді, висновки)			додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, вчасно виконує завдання.
	Добре	1-1,5	Здобувач бере участь у роботі семінару, може аргументовано відповідати, оцінювати результати власної відповіді, ставити питання, робити висновки; використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, але допускає несуттєві неточності, вчасно виконує завдання.
	Задовільно	0,5-0,9	Здобувач повільно бере участь у роботі семінару, може стисло відповідати, ставити питання, робити висновки: відчуває труднощі у застосуванні теоретичних знань, філософської й наукової термінології, пошуку додаткової інформації, а допущені помилки, при підготовці, не дають можливості зробити правильні висновки; завдання виконує вчасно.
	Незадовільно з можливістю повторного складання	0,2-0,4	Здобувач бере участь у роботі семінару за позивом й допомогою викладача, у відповідях відсутні сформовані практичні уміння та навички, допускається грубих помилок у застосування філософської й наукової термінології; невчасно виконує завдання.
	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-0,1	Здобувач не підготувався до роботи семінару: не виконав завдання для самостійної роботи, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу.

**Критерії оцінювання результатів виконання завдань для самостійної роботи
для очної форми навчання/ заочної форми навчання**

Самостійна робота	Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії оцінювання
Складання таблиці з узагальненням інформації щодо розвитку філософії України	Відмінно	15-20	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної роботи; вільно використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології, проявляє творчий підхід, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, вчасно виконує завдання.
	Добре	10-14	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної роботи; використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, але допускає несуттєві неточності, вчасно виконує завдання.

	Задовільно	5-9	Здобувач самостійно застосовує алгоритм (методику) виконання завдання; відчуває труднощі у застосуванні теоретичних знань, філософської й наукової термінології, пошуку додаткової інформації, а допущені помилки, при підготовці, не дають можливості зробити правильні висновки; завдання виконує вчасно.
	Незадовільно з можливістю повторного складання	2-4	Здобувач планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані практичні уміння та навички, допускається грубих помилок у застосування філософської й наукової термінології; невчасно виконує завдання.
	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-1	Здобувач не правильно виконав завдання для самостійної роботи, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)	Відмінно	-/4	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної роботи; вільно використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології, проявляє творчий підхід, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, вчасно виконує завдання.
	Добре	-/3,1-3,9	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної роботи; використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, але допускає несуттєві неточності, вчасно виконує завдання.
	Задовільно	-/2-3	Здобувач самостійно застосовує алгоритм (методику) виконання завдання, відчуває труднощі у застосуванні теоретичних знань, філософської й наукової термінології, пошуку додаткової інформації, а допущені помилки, при підготовці, не дають можливості зробити правильні висновки; завдання виконує вчасно.
	Незадовільно з можливістю повторного складання	-/1.1-1,9	Здобувач планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані практичні уміння та навички, допускається грубих помилок у застосування філософської й наукової термінології; невчасно виконує завдання.
	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	-/0-1	Здобувач не правильно виконав завдання для самостійної роботи, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Складання конспекту з	Відмінно	-/4	Здобувач самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно, логічно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі

додатково ї допоміжн ої літератур и			аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи. Робота відзначається багатством слововживання, аргументованою, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю
	Добре	-/3,1-3,9	Здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи, вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати
	Задовільно	-/2-3	Робота здобувача загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразненні основні думки, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим, аргументованішим, більш уваги слід приділити оформленню списку літератури.
	Незадовільно з можливістю повторного складання	-/1.1-1,9	Створеному здобувачем тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи, побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики, аргументованість; список літератури слід переробити.
	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	-/0-1	Здобувач не якісно виконав опанування тексту, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Складання ї використа ння у відповідях тематичн ого словника	Відмінно	-/4	Здобувач самостійно використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, за необхідністю цитує першоджерела; якісно оформлює список використаних джерел. Робота відзначається багатством слововживання, аргументованою, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю
	Добре	-/3,1-3,9	Здобувач самостійно використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, за необхідністю цитує першоджерела; якісно оформлює список використаних джерел; вдало добирає лексичні засоби, проте ще вміє працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати.
	Задовільно	-/2-3	Загалом робота здобувача наближається до завершеності, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразненні основні думки, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим, аргументованішим; більш уваги слід приділити оформленню списку використаної літератури.
	Незадовільно з можливістю повторного	-/1.1-1,9	Тематичному словнику бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення, побудовані висловлювання характеризуються фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні;

складання		потребує збагачення й урізноманітнення лексики, аргументованість; список літератури слід переробити.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	-/0-1	Здобувач не якісно оформив тематичний словник, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Національне як елемент філософської культури України. Філософія як елемент духовної культури.
2. Роль християнства у становленні філософської думки Київської Русі.
3. Біографістика як напрям дослідження в історії філософії України
4. Особливості розвитку філософської культури доби Київської Русі.
5. Гносеологічна проблематика в філософських пам'ятках Київської Русі.
6. Розуміння людини та її сутність в культурі Київської Русі.
7. «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона Київського.
8. «Слово о полку Ігоревім»: історіософська проблематика.
9. «Моління Данила Заточеника»: філософська проблематика твору.
10. Головні риси ренесансного світосприйняття та його філософський зміст.
11. Філософський аспект реформаційних ідей (український контекст).
12. Головні особливості філософських ідей бароко як культурної теорії (український контекст).
13. Філософія Івана Вишенського.
14. Філософські погляди Кирила-Транквіліона Ставровецького.
15. Сутність Просвітництва як явища в філософській культурі. Києво-Могилянська академія та її роль у розвитку філософських ідей в Україні.
16. Філософські ідеї Теофана Прокоповича.
17. Ідея загального блага Теофана Прокоповича.
18. Теорія держави Теофана Прокоповича.
19. Специфіка філософського методу Григорія Сковороди.
20. Вчення про дві натури і три світи у Григорія Сковороди.
21. «Філософія серця» Григорія Сковороди.
22. Відлуння ідей романтизму в українській культурі і становлення проблеми «людина - нація».
23. Феномен творчості М. Гоголя в контексті романтичного світогляду. «Два періоди» в духовній біографії М. Гоголя.
24. Містичний реалізм і проблема зла у М. Гоголя.
25. Романтичні орієнтири представників Кирило-Мефодіївського братства. Історіософія М. Костомарова.
26. Ідея панславізму у Костомарова.
27. Антиурбанізм П. Куліша.
28. Феномен життя і творчості Т.Г. Шевченка. Антропоцентризм і філософія природи Т.Г. Шевченка.
29. Історіософія і «христоцентризм» Т.Г. Шевченка.
30. «Філософія серця» в творчості П. Юркевича.
31. Етика П. Юркевича.
32. Критика агностицизму І. Канта в філософії П. Лодія.
33. Проблема пізнання у Йогана Баптиста Шада.
34. Шеллінгіанство в Україні. Д. Веланський.
35. Гегельянські впливи в Україні і творчість С. Гогоцького.
36. Проблема походження мови в філософії О. Потебні.
37. Мова і мислення в лінгвістичній концепції О. Потебні.
38. Ідея поступу у М. Драгоманова.

39. Соціальна доктрина Драгоманова і критика філософії національної ідеї.
40. Феномен «національної ідеї» Т. Зінківського.
41. Історіософія М. Міхновського.
42. Ідея національного месіанізму в творчості І. Франка.
43. Діалектика відносин національний герой і народ в науковій публіцистиці та філософських поемах І. Франка.
44. Ніщезнавство в українській філософській культурі. Неоромантизм Л. Українки.
45. Естетика Л. Українки.
46. В. Вернадський: філософські роздуми про життя, всесвіт, ноосферу.
47. Етика конкордизму В. Винниченка.
48. Народ і творча інтелігенція в соціально-філософських поглядах М.Хвильового.
49. Філософія національної ідеї Д. Донцова
50. Історіософія В. Липинського.
51. Філософські ідеї в творчості І. Лисяка-Рудницького.
52. Осмислення українського національного характеру у О. Кульчицького
53. Українська національна ідея у творчості М. Шлемкевича.
54. Осмислення ідеї нації в творчості О. Кульчицького і М. Шлемкевича.
55. Загальносвітове і національне у розвитку філософських ідей у роботах Д. Чижевського.
56. Сучасна українська філософія і дослідницькі роботи В.Горського.
57. Г. Грабович, О. Забужко і процес деміфологізації в українській культурі.
58. М. Попович як дослідник української філософської культури.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Очна форма

Поточний та періодичний контроль												Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль3				Змістовий модуль 4			СР		
СЗ 1	СЗ 2	СЗ 3	СЗ4	СЗ 5	СЗ6	СЗ7	СЗ8	СЗ9	СЗ 10	СЗ 11	СЗ 12	20	20	100
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9 T.10	T.11 T.12	T.13	T.14			
2	4	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2			
Змістовий модуль1:6		Усього за модулем 2:6			Усього за модулем 3:6				Усього за модулем 4:6					

СЗ- семінарські заняття:

- [1] – опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)
- [2] – опрацювання додаткової й допоміжної літератури
- [3] – робота на семінарі (постановка проблеми, відповіді, висновки)

СР – самостійна робота

- [1] – складання таблиці з узагальненням інформації щодо розвитку філософії України.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ (очна форма)

Види	Змістовий модуль 1-2	Змістовий модуль 3-4
------	----------------------	----------------------

навчальної роботи	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів(максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Семінарські заняття	5	5	25	5	7	35
Усього			25			35
Усього	60					
СР. Складання таблиці з узагальнення інформації щодо розвитку філософії України)	20					
Підсумковий контроль (іспит)	20					
Підсумкова сума балів	100					

Заочна форма

Поточний та періодичний контроль							Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1-2				Змістовий модуль 3-4				
СЛ	К	ПДж	Табл	СЛ	К	ПДж		100
8	8	8	20	12	12	12	20	
Усього за модулем 1: 44				Усього за модулем 2: 36				

[1] С – тематичний словник

[2] К – конспект з додаткової й допоміжної літератури

[3] ПДж – першоджерела (твори мислителів з певної теми)

[4] Табл – таблиця з узагальнення інформації щодо розвитку філософії України.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ (заочна форма)

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1-2			Змістовий модуль 3-4		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
СР (складання таблиці з узагальнення інформації щодо розвитку філософії України)			20			
Усього			20			
СР (опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)	4	2	8	4	3	12
Усього			8			12
СР (складання конспекту з додаткової й допоміжної літератури)	4	2	8	4	3	12
Усього			8			12
СР (складання тематичного словника)	4	2	8	4	3	12
Усього			8			12
Підсумковий контроль (іспит)						20

Підсумкова сума балів						100
-----------------------	--	--	--	--	--	------------

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Філософія: базовий підручник для студентів ВНЗ // кол. авторів за ред. Л.В.Губерського: Суліма Є.М., Кремень В.Г., Міхальченко М.І., Чайковський О.В. і др. Харків: Фоліо, 2013. 510 с. (із грифом МОН України).
2. Культурологія: базовий підручник для студентів ВНЗ // кол. авторів за ред. А.Є. Конверського: Оніщенко О.С., Попович М.В., Русін М.Ю., Старовойтова І.І. і др. Харків: Фоліо, 2013. 863 с. (із грифом МОН України).
3. Старовойтова І.І. «Методичні вказівки з курсу «Історія філософії України» для студентів спеціальності «Філософія» факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова». Одеса, 2019. 72с.
4. Старовойтова І. І. «Методичні вказівки з курсу «Соціальна філософія»(програма, плани семінарських занять, література, завдання, рекомендації щодо виконання курсових робіт) для студентів 3 курсу спеціальності «Філософія» факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І. І.Мечникова». Одеса: ОНУ, 2019. 96 с.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Бартоліні Марія Грація. «Пізнай самого себе». Неоплатонічні джерела в творчості Г.С. Сковороди / Марія Грація Бартоліні; переклад з італ. М. Прокопович за уч. К. Новікової; наук. ред. перекладу О. Сирцова. Київ : Академперіодика, 2017. 160 с. (Серія «Skovoroda World Studies / Світові сковородинські студії», URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bartolini_Mariia_Gratsiia/Piznai_samoho_sebe_Neoplatonichni_dzherela_v_tvorchosti_HS_Skovorody.pdf).
2. Біографічний підхід у вивченні історії та спадщини Київської духовної академії: збірник наукових праць / упоряд. і відп. ред. М. Л. Ткачук. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 232 с.
3. Григорій Сковорода: філософія життя і творчості «українського Сократа» : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наук. б-ка ; уклад. Т. І. Неудачина ; відп. ред. О. Г. Коробкіна. Харків : ХНПУ, 2019. 128 с. URL: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/biblioteka/G.Skovoroda_bibliogr_pok.pdf
4. Завгородній Ю.Ю. Рецепція індійської філософії в Україні. Лінія Вед (1840 – 1930-ті рр.): Монографія. Київ : Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України, 2013. 412с.
5. Кралюк П. М. Острозька академія в філософській культурі України: [монографія] / П.М.Кралюк, І.Д.Пасічник, М. М.Якубович. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. 482 с. URL: https://lib.oa.edu.ua/files/funds/vudavnutstvo/OA_filos_kultura_Ukrainy.pdf
6. Козаченко Н.П. Дві грані української філософії. *Актуальні проблеми духовності*: зб.наук.праць / Ред.: Я.В.Шрамко. вип.15. Кривий Ріг, 2014. С.78-87. URL: <file:///C:/Users/Irina/Downloads/admin,+2418-8751-1-CE.pdf>
7. Розвиток філософської думки в Україні : навч. посібник ; [Електронний ресурс] / [за ред. проф. Ю.

- М. Вільчинського]. — 3-тє вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2014. 327 с. (Р.1. С.19-29) URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32610712.pdf>
8. Повторєва С.М., Старовойтова І.І. Боротьба магнатів острозьких при підтримці протестантів за збереження православної церкви: уроки історії. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2019. № 25. С.82-91. URL: <http://apfs.onua.edu.ua/index.php/APFS/article/view/872>
9. Ушкалов, Л. В. Григорій Сковорода. Харків : Фоліо, 2013. 125 с.

Додаткова:

1. Бондарєвська Ірина. Грані спільного у філософії Григорія Сковороди. *STUDIA POLSKO-UKRAIŃSKIE* № 2. 2015. С.27-35. URL: <http://studiapolskoukrainskie.uw.edu.pl/wp-content/uploads/sites/153/2016/07/5-Iryna-Bondarewska.pdf>
2. Історико-філософські читання на тему "Центрально-Європейські національні філософські традиції" в Інституті філософії імені Григорія Сковороди 11 листопада 2016 року. URL: <https://youtu.be/XFocGH-zYGg>
3. Вандишев В.М. Феномен української філософії: пошук ідей: Монографія. Суми: Вид-во СумДУ, 2009. 144 с.
4. Верба Г.М. Ключ до християнської філософії Григорія Сковороди ("Сковорода і Біблія". Путівник): монографія. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. педагогічний ун-т ім. Григорія Сковороди». Центр сковородинознавства. Київ : Астон, 2007. 655с.
5. Возняк С.М..Філософська думка України: імена та ідеї: навч.-метод. посіб. Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. 2.вид., доп. Івано-Франківськ : Плай, 2003. 135 с.
6. Горський В.С. Філософія в українській культурі: (методологія та історія). К.: Центр практичної філософії, 2001. 236 с. (Р.ІІ. С. 108-127). URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Horskyi_Vilen/Filosofiiia_v_ukrainskii_kulturi_metodolohiia_ta_istoriia/
7. Горський, В.С., Кислюк К. В. Історія української філософії: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Либідь, 2004. 488 с.
8. Горський. В. Історія української філософії. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=b0MENgNORgQ>
9. Історія філософії України. Хрестоматія: Навч. посібник / Упорядники М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, А. К. Бичко та ін.— К.: Либідь, 1993.— 560 с. (Передмова. Передумови виникн.та форм.ффськ.думки КР — С.4-6, 7-68 . URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Tarassenko_M/Istoriia_filosofii_Ukrainy_Khrestomatiia/
10. Київ в історії філософії України / В.С. Горський, Я.М. Стратій, А.Г. Тихолаз, М.Л. Ткачук. Київ : Вид. дім «КМ Academia»; ТОВ Університетське видавництво «Пульсари», 2000. 264 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Horskyi_Vilen/Kyiv_v_istorii_filosofii_Ukrainy.pdf
11. Ульяновський В.. "Славний для всіх часів чоловік": князь Костянтин Іванович Острозький : монографія .Острог : Видавництво Національного університету "Острозька академія", 2009. Вип. 2. 168 с. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Ulianovskyi_Vasyl/Slavnyi_dlia_vsikh_chasiv_cholovik_kniaz_Kostiantyn_Ivanovykh_Ostrozkyi.pdf
12. **Філософська думка в Україні:** Біобібліогр. словник / Авт. кол.: В. С. Горський, М. Л. Ткачук, В. М. Нічик та ін. Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2002. 244 с.
13. **Філософський енциклопедичний словник** / НАН України, Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди; [редкол.: В. І. Шинкарук (голова) та ін.]. Київ: Абрис, 2002. 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskiy_entsyklopedychnyi_slovnnyk.pdf
14. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Т. 1. Наук. керівн. проекту: Барбара Кассен та Костянтин Сигов. Київ : Дух і літера, 2009. 576 с.
15. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Т. 2. Пер. з фр. Наук. керівн. проекту: Барбара Кассен та Костянтин Сигов. Київ : Дух і літера, 2011. 488 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова . URL : <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL : <http://www.library.univ.kiev.ua/>
4. Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. URL : <http://www.filosof.com.ua/>

5. Найвидатніші філософи світу та України. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>
6. Електр. бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського фак. Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
7. Філософська енциклопедія Станфордського університету. URL : <http://plato.stanford.edu/>
8. Філософія в Україні. URL : <http://philosophy.ua/>
9. Незалежний культурологічний часопис «І» <http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm>
10. «Ізборник» — Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації — проект електронної бібліотеки давньої української літератури. Українські літописи, хроніки, життя, апокрифи, граматики, лексикони, історично-мемуарна проза, перекладні та поетичні твори <http://litopys.org.ua/>